



ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ & ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΙΣΡΑΗΛΙΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ



ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

**Εβραϊκές κοινότητες ανάμεσα σε Ανατολή και Δύση, 15^{ος}-20^{ος} αιώνας:
οικονομία, κοινωνία, πολιτική, πολιτισμός**



Υπό την Αιγίδα του Υπουργείου
Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων

Ιωάννινα, **21-23** Μαΐου 2015
Συνεδριακό Κέντρο «Κάρολος Παπούλιας»
Πανεπιστημιούπολη



Οι φωτογραφίες του προγράμματος προέρχονται από το
Φωτογραφικό Αρχείο του Εβραϊκού Μουσείου της Ελλάδος.



Πέμπτη 21 Μαΐου	
9:15-9:45	Χαιρετισμοί
9:45-10:00	Εισαγωγικά (Μωυσής Ελισάφ, Λήδα Παπαστεφανάκη)
10:00-11:00	Συνεδρία 1. Εβραϊκές κοινότητες Ι-Η περίπτωση της Θεσσαλονίκης
Πρόεδρος	Μωυσής Ελισάφ, Λήδα Παπαστεφανάκη
Ευάγγελος Χεκίμογλου	<i>The “religious filter” in the history of urban transformation; Sephardim in Thessaloniki (15th-20th centuries)</i>
Ανδρέας Μπουρούτης	<i>Alliance Israelite versus Hilfsverein: Ανταγωνισμοί και συνεργασίες στην εβραϊκή κοινότητα Θεσσαλονίκης</i>
Στράτος Δορδανάς	<i>Κράτος και Κοινότητα στη Θεσσαλονίκη: εθνικές διαδρομές στην πόλη της διαφορετικότητας (1912-1940)</i>
11:00-11:30	Συζήτηση
11:30-12:00	Διάλειμμα για καφέ
12:00-13:00	Συνεδρία 2. Κατοχή, Αντίσταση, Ολοκαύτωμα I
Πρόεδρος	Χάγκεν Φλάισερ
Γιώργος Μαργαρίτης	<i>“Τεχνικές παράμετροι” του αντι-σημιτισμού : η “παραοικονομία”</i>
Οντέτ Βαρών-Βασάρ	<i>Η στράτευση των Ελληνοεβραίων στην Αντίσταση: σιωπή, μνήμη και λόγος</i>
Ιάσωνας Χανδρινός	<i>«Δίκαιοι του Αντιφασισμού»: Το ΕΑΜ και η σωτηρία των Εβραίων στην κατεχόμενη Ελλάδα 1943-1944</i>
13:00-13:30	Συζήτηση
13:30-15:00	Διάλειμμα για γεύμα
15:15-16:15	Συνεδρία 3. Κατοχή, Αντίσταση, Ολοκαύτωμα II
Πρόεδρος	Οντέτ Βαρών-Βασάρ
Μαρία Φράγκου	<i>Από τους νόμους της Νυρεμβέργης στα προληπτικά μέτρα: οι Ιταλοί Εβραίοι της Θεσσαλονίκης, 1941-1943</i>
Γαρυφαλλιά Μίχα	<i>Γεωγραφία του εκτοπισμού: οι τελευταίοι εκτοπισμοί από τα νησιά το 1944 (Κέρκυρα, Κρήτη, Ρόδος, Κως)</i>
Αλέκος Ράπτης	<i>Η καταστροφή της Εβραϊκής Κοινότητας Ιωαννίνων από τους Ναζί στις 25 Μαρτίου 1944</i>
16:15-16:45	Συζήτηση



16:45-17:15	Διάλειμμα για καφέ
17:15-18:15	Συνεδρία 4. Συζητώντας το Ολοκαύτωμα
Πρόεδρος	Γιώργος Μαργαρίτης
Michal Govrin	<i>Transmitted Memory and Fiction. Project for a Research Group and Workshop</i>
Χάγκεν Φλάισερ & Άννα Μαρία Δρουμπούκη	<i>Κλειώ και κλισέ: Η διπλωματία και τα ΜΜΕ της Γερμανίας απέναντι στην 'TV-Holocaust'</i>
18:15-18:45	Συζήτηση
18:45-19:30	Κεντρική Ομιλία Ρίκα Μπενβενίστε, <i>The idea of exile: Jewish texts and the Historiography of Salonika revisited</i>
	Τέλος πρώτης μέρας
20:30	Υποδοχή των συνέδρων στο Δημαρχείο από τον δήμαρχο Ιωαννίνων
	Παρασκευή 22 Μαΐου
10:00-11:11	Συνεδρία 5. Εβραϊκή επιχειρηματικότητα
Πρόεδρος	Αντώνης Μόλχο
Orly C. Meron	<i>Jewish and Greek Entrepreneurs in Comparative View: A Socio-demographic Profile of Businessmen in Metropolitan Northern Greece on the Eve of World War II</i>
Ιωάννα-Σαπφώ Πεπελάση & Δημήτριος Βαρβαρίτης	<i>An unexplored facet of Jewish entrepreneurship in Greece: Jewish shareholders in joint stock company start-ups, 1830-1929</i>
Λήδα Παπαστεφανάκη	<i>Entrepreneurship and labour in the Jewish community of Ioannina (20th century): sources and questions</i>
11:00-11:30	Συζήτηση
11:30-12:00	Διάλειμμα για καφέ
12:00-13:00	Συνεδρία 6. Κοινότητες και δίκτυα
Πρόεδρος	Eyal Ginio, Άννα Μανδουλαρά
Pamela Dorn Sezgin	<i>Between East and West: Italian Jews in the late Ottoman Empire</i>
Άννα Μαχαιρά	<i>Μεταξύ αγοράς και πολιτικής: Εβραίοι της Μασσαλίας στο δεύτερο μισό του 19ου αιώνα</i>



Dilek Akyalçın Kaya	<i>"Dreaming about Virgin Mary": Socio-economic dynamics of a civil strife in the Balkans in 1851</i>
13:00-13:30	Συζήτηση
13:30-15:00	Διάλειμμα για γεύμα
15:15-16:15	Συνεδρία 7. Σε αναζήτηση πολιτισμικών ταυτοτήτων
Πρόεδρος	Ρίκα Μπενβενίστε
Annette B. Fromm	<i>Why Is it Important? The Jewish Community of Ioannina</i>
Δάφνη Λάππα	<i>Cross-cultural Networks, Mobility, and Religious Conversion in the 18th-century Eastern Mediterranean</i>
Άννα Μανδουλαρά	<i>«Ισραηλίται», «Ρωμανιώτες» ή «Έλληνες-Εβραίοι»; Ταυτότητα και Ετερότητα στην Εβραϊκή κοινότητα των Ιωαννίνων κατά το Μεσοπόλεμο</i>
16:15-16:45	Συζήτηση
16:45-17:15	Διάλειμμα για καφέ
17:15-18:15	Συνεδρία 8. Εβραϊκές κοινότητες ΙΙ. Καβάλα, Κέρκυρα, Αθήνα
Πρόεδρος	Εσθήρ Σολομών, Λάμπρος Φλιτούρης
Σάκης Γκέκας	<i>The absent presence. Discrimination and exclusion of Corfu Jews during the Ionian and Greek States (1815-1890s); economy, law and politics</i>
Eyal Ginio	<i>Enduring the Shift from an Empire to a Nation-State: The Case of the Jewish Community of Kavala</i>
Φίλιππος Κάραμποτ	<i>Η εβραϊκή παρουσία στην Αθήνα του 19ου αιώνα: Από τον Μαξ Ρότσιλντ στην Ισραηλιτική Αδελφότητα</i>
18:15-18:45	Συζήτηση
Κεντρική Ομιλία	
18:45-19:30	Σταύρος Ζουμπουλάκης, Χριστιανισμός και αντισημιτισμός, πριν και μετά το Ολοκαύτωμα
	Τέλος δεύτερης μέρας
21:00	Δείννο



Σάββατο 23 Μαΐου	
10:00-11:00	Συνεδρία 9. Οι Εβραίοι στη λογοτεχνία-οι Εβραίοι ως διανοούμενοι
Πρόεδρος	Άννα Μαχαιρά
Φραγκίσκη Αμπατζοπούλου	<i>Η συκοφαντία αίματος στην νεοελληνική λογοτεχνία</i>
Ελένη Κουρμαντζή	<i>Γιώσέφ Ελιγιά: Διανοούμενος και ποιητής της «διαμαρτυρίας»</i>
Δημήτρης Καργιώτης	<i>Άσμα Ασμάτων: Η υπόγεια παρέμβαση του Γιώσέφ Ελιγιά στο νεοελληνικό λογοτεχνικό κανόνα</i>
11:00-11:30	Συζήτηση
11:30-12:00	Διάλειμμα για καφέ
12:00-13:00	Συνεδρία 10. Μεταπολεμική ανασυγκρότηση των εβραϊκών κοινοτήτων
Πρόεδρος	Ευάγγελος Χεκίμογλου, Τζον Καλέφ-Εζρά
Ελένη Μπεζέ	<i>Έλληνες Εβραίοι μετά τον πόλεμο: Πολιτικές και κοινωνικές τάσεις</i>
Μαρία Καβάλα	<i>Η μεταπολεμική ανασυγκρότηση της εβραϊκής κοινότητας Θεσσαλονίκης: στοιχεία για την κοινωνική-επαγγελματική θέση εκείνων που επέστρεψαν μέσα από τους γάμους (1945-1955)</i>
Εσθήρ Σολομών	<i>Η μουσειοποίηση του παρελθόντος: Η νέα μόνιμη έκθεση για την ιστορία της εβραϊκής κοινότητας των Ιωαννίνων</i>
13:00-13:30	Συζήτηση
13:30-14:00	Τελικά συμπεράσματα του συνεδρίου (Αντώνης Μόλχο, Άννα Μαχαιρά, Λήδα Παπαστεφανάκη)
14:00-17:30	Ξενάγηση στο Εβραϊκό Νεκροταφείο, την Συναγωγή και το Νησί των Ιωαννίνων. Αποχαιρετιστήριο τσίπουρο
	Λήξη συνεδρίου



Σύνεδροι

Φραγκίσκη Αμπατζοπούλου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
 Δημήτριος Βαρβαρίτης, Υπ. Δρ. King's College, London
 Οντέτ Βαρών-Βασάρ, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
 Σάκης Γκέκας, York University, Toronto
 Στράτος Δορδανάς, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
 Άννα Μαρία Δρουμπούκη, μεταδιδακτορική ερευνήτρια, Πάντειο Πανεπιστήμιο
 Μωυσής Ελισάφ, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και Ισραηλιτική Κοινότητα Ιωαννίνων
 Τζων Καλέφ Εζρά, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και Ισραηλιτική Κοινότητα Ιωαννίνων
 Σταύρος Ζουμπουλάκης, Πρόεδρος Εφορευτικού Συμβουλίου της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος
 Annette B. Fromm, The Frost Art Museum, Florida International University
 Eyal Ginio, The Hebrew University of Jerusalem
 Michal Govrin, Van Leer Institute for Advanced Studies, Jerusalem
 Μαρία Καβάλα, μεταδιδακτορική ερευνήτρια, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
 Φίλιππος Κάρμποτ, King's College, London
 Δημήτρης Καργιώτης, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
 Dilek Akyalcin Kaya, Dr in History, EHESS, Paris
 Ελένη Κουρμαντζή, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
 Δάφνη Λάππα, Υπ. Δρ. European University Institute, Florence
 Άννα Μανδουρά, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
 Γιώργος Μαργαρίτης, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
 Άννα Μαχαιρά, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
 Orly C. Meron, Bar-Ilan University
 Γαρυφαλλιά Μίχα, Υπ. Δρ. Πανεπιστημίου Σορβόνης
 Αντώνης Μόλχο, European University Institute, Florence
 Ρίκα Μπενβένιστε, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
 Ελένη Μπεζέ, Υπ. Δρ. Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
 Ανδρέας Μπουρούτης, Υπ. Δρ. Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
 Λήδα Παπαστεφανάκη, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
 Ιωάννα Σαπφώ Πεπελάση, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
 Αλέκος Ράπτης, ανεξάρτητος ερευνητής
 Εσθήρ Σολομών, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
 Pamela Dorn Sezgin, University of North Georgia
 Χάγκεν Φλάισερ, Πανεπιστήμιο Αθηνών
 Λάμπρος Φλιτούρης, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
 Μαρία Φράγκου, Υπ. Δρ. Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
 Ιάσωνας Χανδρινός, Υπ. Δρ. Πανεπιστημίου Αθηνών, ειδικός συνεργάτης Εβραϊκού Μουσείου Ελλάδος
 Ευάγγελος Χεκίμογλου, Εβραϊκό Μουσείο Θεσσαλονίκης

Επιστημονική Επιτροπή

Οντέτ Βαρών-Βασάρ, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

Μωυσής Ελισάφ, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και Ισραηλτική Κοινότητα Ιωαννίνων
Τζων Καλέφ Εζρά, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και Ισραηλτική Κοινότητα Ιωαννίνων

Άννα Μαχαιρά, Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Αντώνης Μόλχο, **European University Institute, Florence**

Λήδα Παπαστεφανάκη, Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Εοθήρ Σολομών, Τμήμα Πλαστικών Τεχνών & Επιστημών της Τέχνης, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Οργανωτική Επιτροπή

Αργύρης Γιαννέλος, Υπ. Δρ., Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Δημήτρης Ντούτσης, Δρ., ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Μωυσής Ελισάφ, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και Ισραηλτική Κοινότητα Ιωαννίνων

Άννα Μαχαιρά, Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Λήδα Παπαστεφανάκη, Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Με την οικονομική ενίσχυση του **Σαμουήλ Μάτσα** και των:



ΙΣΡΑΗΛΙΤΙΚΗ
ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ



ΚΕΝΤΡΙΚΟ
ΙΣΡΑΗΛΙΤΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΕΛΛΑΔΟΣ



ΙΣΡΑΗΛΙΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

